

Юнгер В.,

кандидат медичних наук,

заступник головного лікаря з поліклінічної роботи клінічної лікарні Феофанія

СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД

Важливість дослідження стратегічних положень державного управління процесами системи охорони здоров'я зумовлена необхідністю комплексного та довгострокового бачення розвитку цієї системи як ключової складової забезпечення національних інтересів з одного боку та здоров'я громадянина з іншого.

З огляду на це, будь-яка наукова розвідка вимагає уточнення понятійно-категоріального апарату як для власне її реалізації, так і з метою розвитку окремих понять і категорій для їх практичного впровадження. Таким поняттям є система охорони здоров'я (охорона здоров'я).

«Охорона здоров'я є однією зі значущих галузей в Україні, яка забезпечує ефективне функціонування економіки держави, її обороноздатність, підтримання на дієвому рівні та відтворення людського потенціалу. Дослідження проблематики охорони здоров'я взаємопов'язане і взаємозалежне з визначенням цього поняття, розуміння якого дозволить державним органам влади зосередити зусилля на здійсненні заходів правового, політичного, соціально-економічного, фінансового, медичного та іншого характеру, реалізація яких сприятиме досягненню мети та завдань у вказаній сфері» [2].

У науковій літературі відбувається дискусія щодо змісту зазначеного поняття, що можна пояснити таким чином:

- по-перше, система охорони здоров'я є міждисциплінарним об'єктом дослідження як в медичних, так і суспільних науках (державному управлінні, юридичних, політичних, економічних та інших);

- по-друге, підхід автора до змісту поняття охорони здоров'я залежить від об'єктно-предметного поля дослідження, що визначається властивостями досліджуваного об'єкта;

- по-третє, результати вивчення дефініції поняття залежать від мети та завдань, що стоять перед дослідником.

Державне управління має охопити більшість підходів та виробити свої бачення щодо даного об'єкта як з позиції науки, так і з позиції практики. У вітчизняному законодавстві міститься таке визначення поняття система охорони здоров'я (охорона здоров'я): «це система заходів, спрямованих на забезпечення збереження і розвитку фізіологічних та психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини при максимальній біологічно можливій індивідуальній тривалості життя» [1].

На нашу думку, систему охорони здоров'я варто розглядати з таких позицій:

- теоретичний підхід: система охорони здоров'я - це складна динамічна система, функціонування якої спрямоване на реалізацію соціальної функції держави щодо забезпечення здоров'я людини та громадського здоров'я населення через сукупність заходів організаційного, правового, інформаційного, освітнього та економічного характеру, які забезпечують профілактику захворювань серед населення та надання медичної допомоги;

- суб'єктний підхід: система охорони здоров'я - це діяльність суб'єктів керуючої та керованої системи щодо здійснення організаційних, правових, інформаційних, освітніх та економічних заходів з профілактики захворювань серед населення та надання медичної допомоги;

- галузевий аспект: система охорони здоров'я - це сукупність галузей, що

складають (реалізація медичних послуг) та забезпечують (підготовка та перепідготовка медичних кадрів, фармацевтичне виробництво, інформаційні технології в медичній сфері, виробництво медичної техніки та технологій) реалізацію медичної допомоги населенню;

- об'єкт державного управління: система охорони здоров'я є складною системою суспільних відносин із забезпечення профілактики захворювань серед населення та надання медичної допомоги через реалізацію медичних послуг державними та приватними інституціями, підготовку та перепідготовку медичних кадрів, регулювання виробництва ліків, медичної техніки та технологій, щодо якої суб'єкти формування та реалізації державно-управлінських рішень здійснюють сукупність заходів організаційного, інформаційного, освітнього, правового та економічного характеру;

- як наука: система охорони здоров'я - це система знань про суспільні відносини з забезпечення профілактики захворювань серед населення та надання медичної допомоги через реалізацію медичних послуг, що передбачає як медичні заходи, так і заходи організаційного, інформаційного, освітнього, правового та економічного характеру.

Виходячи з зазначеного, ключовими поняттями, які впливають із змісту системи охорони здоров'я, є ті, що характеризують мету її функціонування (індивідуальне здоров'я людини та громадське здоров'я населення) та власне особливості її функціонування (медична допомога та медичні послуги).

Список використаних джерел:

1. Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №4. – С. 20.
2. Терзі О.О., Визначення поняття «Охорона здоров'я». Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Вип. 51. Том 2. С. 4-49. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7030/Terzi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.